Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0106

Genetiškai modifikuotos sojos MON 87705×MON 87708×MON 89788

2025 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87705 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (D105678/03 – 2025/2647(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87705 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projektą (D105678/03),

– atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų[1], ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas per 2025 m. vasario 28 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti,

– atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai[2], 11 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2020 m.

---

1 OL L 268, 2003 10 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.

2 OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

balandžio 2 d. priimtą ir 2020 m. gegužės 18 d. paskelbtą nuomonę[1],

 atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas, kuriomis prieštaraujama leidimui naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)[2],

---

1 EFSA genetiškai modifikuotų organizmų mokslinės grupės nuomonė dėl maiste ir pašaruose naudojamų genetiškai modifikuotų sojų MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 vertinimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-NL-2015-126), EFSA leidinys (2020 m.), 18(5):e06111, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6111.

2 Per aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, o per devintąją kadenciją – 38 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO. Be to, per dešimtąją kadenciją Parlamentas priėmė šias rezoliucijas:
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/2628, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × NK603, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti (OL C, C/2025/1797, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/2627, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės COT102, kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti (OL C, C/2025/1798, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/2629, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 ir aštuonių jų subkombinacijų, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti (OL C, C/2025/1799, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/1828, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 810 arba kurie iš jų sudaryti, ir maisto produktus ir pašarus, pagamintus iš genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 810, ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1207 (OL C, C/2025/1800, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj).

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 2 ir 3 dalis,

– atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi 2015 m. rugsėjo 11 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius bendrovė „Monsanto Europe S.A. / N.V.“ bendrovės „Monsanto Company“, įsisteigusios Jungtinėse Amerikos Valstijose, vardu pateikė Nyderlandų nacionalinei kompetentingai institucijai paraišką leisti pateikti rinkai maisto produktus, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 (toliau – GM sojos), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti (toliau –

– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/1822, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų DP915635 arba kurie iš jų sudaryti ar pagaminti (OL C, C/2025/1801, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/1826, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų DP23211 arba kurie iš jų sudaryti ar pagaminti (OL C, C/2025/1802, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2024/2618, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų DP202216 arba kurie iš jų sudaryti ar pagaminti (OL C, C/2025/1803, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj).
– 2024 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 94804, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (OL C, C/2025/1804, 2025 4 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj).
– 2025 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų DP910521, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (P10_TA(2025)0014).
– 2025 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 95275, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (P10_TA(2025)0015).

paraiška). Paraiška taip pat apėmė produktų, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų arba kurie iš jų sudaryti, pateikimą rinkai naudoti pagal kitas paskirtis nei maistui ar pašarams, išskyrus auginimą;

B. kadangi 2020 m. balandžio 2 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl GM sojų, kuri paskelbta 2020 m. gegužės 18 d.; kadangi EFSA apsvarstė visus valstybių narių iškeltus klausimus ir problemas, išsakytus konsultuojantis su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 6 straipsnio 4 dalyje ir 18 straipsnio 4 dalyje;

C. kadangi, nepaisant to, EFSA nepavyko užbaigti rizikos vertinimo ir padaryti išvados dėl GM sojų saugos, nes nebuvo atliktas GM sojų 90 dienų tyrimas ir nebuvo parengtas stebėsenos po pateikimo rinkai planas, kuriame būtų atsižvelgta į pakitusį GM sojų sankaupos riebalų rūgščių profilį;

D. kadangi 2024 m. spalio 3 d. EFSA patvirtino ir 2024 m. spalio 28 d. paskelbė pareiškimą, kuriuo, remiantis pareiškėjo pateiktais papildomais duomenimis[1], papildoma jos 2020 m. balandžio 2 d. mokslinė nuomonė, ir padarė išvadą, kad, vertinant galimą poveikį žmonių ir gyvūnų sveikatai ir aplinkai, paraiškoje aprašytos GM sojos yra tokios pat saugios kaip ir jų tradicinis analogas ir ištirtų genetiškai nemodifikuotų kontrolinių veislių sojos. EFSA taip pat padarė išvadą, kad GM sojų vartojimas nekelia jokių mitybos problemų;

E. kadangi GM sojos modifikuotos taip, kad būtų atsparios glifosato pagrindu pagamintiems ir dikambos herbicidams ir kad būtų pakeistas jų riebalų rūgščių profilis;

Nepakankamas papildomų herbicidų vertinimas

F. kadangi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 503/2013[2] reikalaujama įvertinti, ar numatoma žemės ūkio praktika daro įtaką tiriamų taškų rezultatams; kadangi, kaip nurodyta tame

---

[1] EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės pareiškimas, kuriuo papildoma EFSA mokslinė nuomonė dėl paraiškos (EFSA-GMO-NL-2015-126) dėl leidimo naudoti maistą ir pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87705 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti ir kurie iš jų pagaminti, EFSA leidinys, 2024;22(10):e9061, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.9061.

[2] 2013 m. balandžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 503/2013 dėl paraiškų genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimams gauti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir iš dalies jį keičiančius Komisijos reglamentą (EB) Nr. 641/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 157, 2013 6 8, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

įgyvendinimo reglamente, tai ypač svarbu herbicidams atsparių augalų aspektu;

G. kadangi didžioji dauguma genetiškai modifikuotų kultūrų buvo genetiškai modifikuotos taip, kad būtų atsparios vienam ar keliems papildomiems herbicidams, kuriuos galima naudoti auginant genetiškai modifikuotas kultūras, jų nesunaikinant, kaip būtų herbicidams neatsparių pasėlių atveju; kadangi ne vienu tyrimu įrodyta, kad auginant herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras dažniau naudojami papildomi herbicidai, labiausiai dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių[1];

H. kadangi augindami herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras ūkininkai yra priversti visą laiką taikyti iš esmės arba visiškai nuo herbicidų priklausomą piktžolių tvarkymo sistemą; kadangi dėl padidėjusios priklausomybės nuo papildomų herbicidų ūkiuose, kuriuose sėjamos genetiškai modifikuotos kultūros, sparčiau atsiranda ir plinta tiems herbicidams atsparios piktžolės, todėl reikia naudoti dar daugiau herbicidų, ir taip susidaro užburtas ratas, kitaip vadinamas „įsuktu herbicidų ratu“;

I. kadangi neigiamas poveikis, kurį lemia pernelyg didelė priklausomybė nuo herbicidų, pasireikš dirvožemio būklės, vandens kokybės ir virš žemės bei po žeme esančios biologinės įvairovės blogėjimu, taip pat turės įtakos žmonėms ir gyvūnams, be kita ko, dėl didesnių herbicidų liekanų maiste ir pašaruose;

J. kadangi dikamba yra labai laki medžiaga, o tai reiškia, kad ją panaudojus ji gali greitai garuoti, o tada su vėju pasklisti ir kristi ant žemės – daryti poveikį žmonėms ir netiksliniams augalams, vynmedžiams, medžiams ir krūmams ir gali jiems padaryti didelės žalos, ypač kai poveikis trunka kelerius metus;

K. kadangi 2020 m. Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybės mokslininkai, atlikę tyrimą, paskelbtą recenzuojamame žurnale „International Journal of Epidemiology“, nustatė, kad dėl didelių dikambos kiekių naudojimo padidėja rizika, kad naudotojai susirgs kepenų ir intrakepeninių tulžies latakų vėžiu;

L. kadangi 2020 m. tyrime teigiama, jog tikimasi, kad patvirtinus genetiškai modifikuotas dikambai atsparias kultūras ateinančiais

---

[1] Žr., pvz., Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn., 57(1), p. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, ir Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*, 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1) tomas, https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

metais žemės ūkyje bus naudojama daugiau dikambos[1], o organizacijos „Heartland Health Research Alliance“ Pesticidų naudojimo duomenų sistemos duomenys patvirtina, kad taip ir yra, nes Jungtinių Amerikos Valstijų Vidurio Vakaruose dikambos naudojama 10 kartų daugiau nei prieš dešimtmetį[2];

M. kadangi tebėra neatsakyta į klausimus dėl glifosato kancerogeniškumo; kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA pateikė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas, o Europos cheminių medžiagų agentūra 2017 m. kovo mėn. pateikė išvadą, kad nėra pagrindo jo priskirti prie jokios pavojingų medžiagų kategorijos; kadangi 2015 m. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra – specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra – priešingai, glifosatą priskyrė prie galbūt kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų; kadangi keletas recenzuojamų naujausių mokslinių tyrimų patvirtina glifosato kancerogeninį potencialą[3];

N. kadangi tarpusavio vertinimu pagrįstame tyrime nustatyta, kad glifosatas kaupiasi genetiškai modifikuotose sojose, o tai daro neigiamą poveikį maistinei sudėčiai, palyginti su genetiškai nemodifikuotomis sojomis[4]; kadangi Argentinoje vykdant bandomąjį projektą aptikta stebėtinai daug glifosato liekanų genetiškai modifikuotose sojose[5];

O. kadangi genetiškai modifikuotuose augaluose papildomi herbicidai augalo yra suskaidomi, o skilimo produktų (metabolitų) sudėtį, taigi

---

1 Lerro, C.C., Hofmann, J.N., Andreotti, G., Koutros, S., Parks, C.G., Blair, A., Albert, P.S., Lubin, J.H., Sandler, D.P., Beane Freeman, L.E., „Dicamba use and cancer incidence in the agricultural health study: an updated analysis“, *International Journal of Epidemiology*, 2020 m. rugpjūčio mėn., 49(4), p. 1326–1337, https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext.

2 https://hh-ra.org/projects/measuring-pesticide-use/interactive-herbicide-use-tables/.

3 Žr., pavyzdžiui: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610 ir https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/.

4 https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24491722.

5 https://www.testbiotech.org/en/resource/high-levels-residues-spraying-glyphosate-found-soybeans-argentina/

ir toksiškumą, gali lemti pati genetinė modifikacija[1];

P. kadangi laikoma, jog herbicidų liekanų ir metabolitų, randamų genetiškai modifikuotuose augaluose, vertinimas nėra EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritis, todėl vykdant GMO autorizacijos procedūrą jis nėra atliekamas;

Vienodų sąlygų pasauliniu mastu užtikrinimas ir Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

Q. kadangi Sąjungoje neleidžiama auginti GM sojų;

R. kadangi strateginio dialogo dėl žemės ūkio ateities ES išvadose[2] Komisija raginama iš naujo įvertinti savo požiūrį į žemės ūkio maisto produktų patekimą į importo ir eksporto rinką, atsižvelgiant į iššūkius, susijusius su skirtingais Sąjungos ir jos prekybos partnerių standartais; kadangi sąžiningesni prekybos santykiai pasauliniu lygmeniu, atitinkantys sveiko maisto ir sveikos aplinkos tikslus, buvo vienas iš pagrindinių ūkininkų reikalavimų per 2023 ir 2024 m. demonstracijas;

S. kadangi Jungtinių Tautų specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais 2017 metų ataskaitoje nustatyta, kad pavojingi pesticidai katastrofiškai veikia visų pirma besivystančių šalių gyventojų sveikatą[3]; kadangi Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (JT DVT) Nr. 3.9 – iki 2030 m. iš esmės sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukelia pavojingos cheminės medžiagos, oro, vandens ir dirvožemio tarša bei užterštumas, skaičių[4];

T. kadangi Kunmingo ir Monrealio pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje (toliau – Kunmingo ir Monrealio strategija), dėl kurios susitarta 2022 m. gruodžio mėn. Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvencijos (JT BĮK) COP15, įtrauktas pasaulinis tikslas iki 2030 m. bent 50 proc. sumažinti pesticidų keliamą riziką[5];

---

1 Taip iš tiesų yra glifosatų atveju, kaip nurodyta EFSA atliktoje esamos didžiausios leidžiamosios glifosato liekanų koncentracijos peržiūroje pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį, EFSA leidinys, 2018 m.; 16(5):e05263, p. 12, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2018.5263.

2 „Strategic Dialogue on the Future of EU Agriculture – A shared prospect for farming and food in Europe“, 2024 m., https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

3 A/HRC/34/48: JT specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais pranešimas https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food.

4 https://indicators.report/targets/3-9/.

5 Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_7834.

U. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, jog genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nekelti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai arba aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas ir kitus su svarstomu klausimu siejamus pagrįstus veiksnius; kadangi tokie pagrįsti veiksniai turėtų apimti Sąjungos įsipareigojimus pagal JT DVT ir JT BĮK;

V. kadangi Sąjungos leidimas naudoti GM sojas neatitiktų tarptautinių įsipareigojimų mažinti pesticidų kiekį[1], atsižvelgiant į padidėjusį herbicidų poveikį žmonėms ir aplinkai šalyse, kurios augina herbicidams atsparius genetiškai modifikuotus augalus, taip pat į galimas sunkias su sveikata susijusias pasekmes;

W. kadangi miškų naikinimas yra viena pagrindinių biologinės įvairovės nykimo priežasčių; kadangi dėl žemės naudojimo ir žemės naudojimo keitimo, daugiausia vykdomo naikinant miškus, išmetami teršalai yra antroji didžiausią įtaką klimato kaitai daranti priežastis po iškastinio kuro deginimo[2]; kadangi Paryžiaus klimato susitarimu ir 2011–2020 m. Strateginiu biologinės įvairovės planu, priimtu pagal JT biologinės įvairovės konvenciją ir Aičio biologinės įvairovės tikslus, yra skatinama tvari miškotvarka, miškų apsauga ir atkūrimas[3]; kadangi Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas Nr. 15 yra iki 2020 m. sustabdyti miškų naikinimą[4]; kadangi miškai atlieka daugiafunkcį vaidmenį ir padeda siekti daugumos Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų[5];

X. kadangi dėl didelio masto miškų naikinimo Amazonės miškus niokoja gaisrai; kadangi 2019 m. komunikate Komisija pareiškė ketinanti apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus[6]; kadangi vienas iš svarbiausių ES biologinės įvairovės strategijos tikslų yra visame

---

1 2022 m. gruodžio mėn. Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvencijos COP15 metu susitarta dėl pasaulinės biologinės įvairovės strategijos, į kurią įtrauktas pasaulinis tikslas iki 2030 m. bent 50 proc. sumažinti pesticidų keliamą riziką (žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_7834).

2 2019 m. liepos 23 d. Komisijos komunikatas „ES veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, stiprinimas“, COM(2019)0352, p. 1.

3 Ten pat, p. 2.

4 Žr. 15.2 tikslą: https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/.

5 2019 m. liepos 23 d. Komisijos komunikatas „ES veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, stiprinimas“, COM(2019)0352, p. 2.

6 Komisijos komunikatas „ES veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, stiprinimas“, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=LT.

pasaulyje apsaugoti biologinę įvairovę, įskaitant miškus[1];

Y. kadangi sojų auginimas yra viena svarbiausių Pietų Amerikoje esančių Amazonės, Serado ir Gran Čako miškų naikinimo priežasčių; kadangi 97 proc. Brazilijoje auginamų ir 100 proc. Argentinoje auginamų sojų yra GM sojos[2];

Z. kadangi Komisijai atlikus tyrimą paaiškėjo, jog sojos istoriškai daugiausia prisidėjo prie Sąjungos nulemto miškų naikinimo pasaulyje ir su tuo susijusio išmetalų kiekio: sojos sudaro beveik pusę Sąjungos importo sukeliamo poveikio miškų naikinimui[3];

Priklausomybės nuo importuojamų pašarų mažinimas

AA. kadangi viena iš COVID-19 krizės ir tebesitęsiančio karo Ukrainoje pamokų yra tai, kad Sąjunga turi išsivaduoti iš priklausomybės nuo tam tikrų ypatingos svarbos medžiagų; kadangi Komisijos nariui Christophe'ui Hansenui skirtame įgaliojamajame rašte Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen prašo jo ieškoti būdų, kaip sumažinti ypatingos svarbos prekių importą[4] ;

AB. kadangi prekybos susitarimais skatinama į Sąjungą importuoti maisto produktus ir pašarus, kuriuose yra GMO, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti; kadangi Brazilija ir Argentina yra vienos iš didžiausių GMO gamintojų ir pesticidų naudotojų pasaulyje, įskaitant GMO ir pesticidus, kurie Sąjungoje uždrausti dėl sveikatos

---

1 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, COM(2020)0380.

2 *International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications*, „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years“, ISAAA informacinis pranešimas Nr. 53 (2017), p. 16 ir 21, http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf.

3 Europos Komisijos techninė ataskaita 2013 - 063 „ES vartojimo poveikis miškų naikinimui. Išsami ES vartojimo poveikio miškų naikinimui analizė“, nuo 1990 iki 2008 m. Sąjunga importavo augalininkystės ir gyvulininkystės produktų, kuriuos gaminant sunaikinta 90 000 km miškų. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c1d3ef3e-d07e-4229-91e5-41001b47dba8/language-en, p. 23–24. Nuo 1990 iki 2008 m. Sąjunga importavo augalininkystės ir gyvulininkystės produktų, kuriuos gaminant sunaikinta 90 000 km^2 miškų. Augalininkystės produktų gamybai sunaikinta 74 000 km^2 (82 proc.) miškų. Didžiausia dalis (52 000 km^2) tenka aliejiniams augalams. Sojos ir sojų išspaudos lėmė poveikį 82 proc. šio ploto (42 600 km^2). Tai sudaro 47 proc. viso Sąjungos importo, dėl kurio naikinami miškai.

4 https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en.

ar aplinkos apsaugos priežasčių;

Nedemokratiškas sprendimų priėmimas

AC. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė iš viso 36 rezoliucijas, kuriomis nepritarė tam, kad rinkai būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33 rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi per devintąją kadenciją Parlamentas patvirtino 38 prieštaravimus, kad rinkai būtų teikiami GMO, ir per dabartinę dešimtąją kadenciją jau priėmė 10 rezoliucijų, kuriomis prieštaraujama tam, kad rinkai būtų teikiami GMO;

AD. kadangi, nepaisydama pačios pripažintų demokratijos trūkumų, to, kad valstybės narės nepalaiko GMO, ir Parlamento prieštaravimų, Komisija ir toliau suteikia leidimus GMO;

AE. kadangi nereikia teisės aktų pakeitimų, kad Komisija galėtų nesuteikti leidimų GMO, kai apeliaciniame komitete nesama patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma[1];

AF. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas per 2025 m. vasario 28 d. vykusį balsavimą nepateikė nuomonės, o tai reiškia, kad leidimas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma patvirtintas nebuvo;

1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;

2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002[2] nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;

3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą ir

---

[1] Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 3 dalį Komisija „gali“, o ne „turi“ suteikti leidimą, jei apeliaciniame komitete nėra pritariančios kvalifikuotos valstybių narių balsų daugumos.

[2] 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

pateikti komitetui naują projektą;

4. ragina Komisiją, vadovaujantis koncepcija „Viena sveikata“, neleisti naudoti herbicidams atsparių genetiškai modifikuotų kultūrinių augalų, nes dėl to padidėtų papildomų herbicidų naudojimas, taigi padidėtų ir grėsmė biologinei įvairovei, maisto saugai ir darbuotojų sveikatai;

5. šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad leidimas maistui ar pašarams importuoti bet kokius genetiškai modifikuotus augalus, kurie buvo modifikuoti taip, kad taptų atsparūs Sąjungoje uždraustiems herbicidams, neatitinka Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų pagal, be kita ko, JT DVT ir JT BĮK, įskaitant neseniai priimtą Kunmingo ir Monrealio strategiją[1];

6. tikisi, kad Komisija skubiai įvykdys įsipareigojimą pateikti pasiūlymą, kuriuo būtų užtikrinta, kad Sąjungoje uždraustos pavojingos medžiagos nebūtų gaminamos eksportui, ir įsipareigojimą užtikrinti abipusiškumą geriau suderinant mūsų vidaus gamybos standartus su taikomais importui, ypač pesticidams;

7. ragina Komisiją derybose dėl laisvosios prekybos susitarimų užtikrinti Sąjungos ir jos partnerių standartų konvergenciją, kad būtų laikomasi Sąjungos saugos standartų;

8. palankiai vertina tai, kad Komisija 2020 m. rugsėjo 11 d. laiške EP nariams pagaliau pripažino, kad priimant sprendimus dėl GMO leidimų reikia atsižvelgti į tvarumą[2]; vis dėlto reiškia didelį nusivylimą, kad nuo to laiko Komisija ir toliau suteikia leidimus į Sąjungą importuoti GMO, nepaisydama nuolatinių Parlamento prieštaravimų ir to, kad dauguma valstybių narių balsuoja prieš;

9. dar kartą primygtinai ragina Komisiją atsižvelgti į Sąjungos įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kaip antai Paryžiaus klimato susitarimą ir JT BĮK bei JT DVT; pakartoja savo raginimą prie įgyvendinimo aktų projektų pridėti aiškinamąjį memorandumą, kuriame būtų paaiškinta, kaip tuose aktuose laikomasi žalos nedarymo principo[3];

10. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

---

1 2022 m. gruodžio mėn. Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvencijos COP15 metu susitarta dėl pasaulinės biologinės įvairovės strategijos, į kurią įtrauktas pasaulinis tikslas iki 2030 m. bent 50 proc. sumažinti pesticidų keliamą riziką (žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_7834).

2 https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

3 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (OL C 270, 2021 7 7, p. 2), 102 dalis.